

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem Mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Družba sv. Cirila in Metoda

privedi letošnji svoj občni zbor v dolenski metropoli, v Novem Mestu, 7. avgusta. Tekom devetletnega svojega obstanka sklicala je slovenske rojake na raznih krajih k zborovanju: v središči Slovenije v beli Ljubljani, na Gorenjskem, v zeleni Štajerski, na kršnem Krasu, in letos po otvoritvi dolenske železnice pa počasti vinorodno dolensko stran s svojim pohodom.

Dobro umevajoči apostolski poklic te Slovencem prepotrebne šolske družbe in trdno se nadejajoči, da ga bo vedno zvesto in blagonosno izvrševala v prosep Slovenstva, sprejeti hočemo drage rojake naše, ki bodo od vseh slovenskih krajev k nam prihiteli, ljubezni vneti za sveto stvar domovinsko, z odkritosrčnim veseljem in ponosom, da more sedaj i stara dolenska metropola pozdraviti v svoji sredi cvet slovenskega razumnštva ter odpreti gostoljubna svoja vrata na stežaj.

S takimi čustvi pričakujemo tega za vso Slovenijo pomenljivega, za dolensko stran še po-

PODLISTEK.

Moli in delaj!

(Dalje.)

Oh bridke ure! Grozni dnevi! V temni ječi! Kakor hitro se človek gane, že zarožljajo težke železne vezi! V tej temnici mej hudodelci — prebiva Tomaž — dobil je stanovanje ter hrano zastoj.

Počasi, počasi so se pomikali dnevi, še daljše so bile noči. Kamorkoli je pogledal, vse se mu je zdelo čudno; nekako grozno, nepopisno hudo — sovraštvo mu je kipelo v srcu in silna mržnja do onih, ki so ž njim enako sedeli. Sramoval se je sam sebe. On, on — nekdanj tako čisljan, ljubljen, vsaj zunanje spoštovan — on Tomaž, bogataš nekdanj, sedaj ob vse zaradi — — — in sedaj morivec — kazojenec. To in drugo je vedno vršelo našemu jetniku po glavi noč in dan. Nemirna vest ga kljuje, notranji črv vedno grize, ko se drugi kaznjenci mej seboj šalijo, veselo po-

sebej častnega dne. Mesto in okolica bota pokazala ob tej slovesnosti pravo narodno lice.

V torek 7. avgusta ob 9-39 dopoludne bo sprejem skupščinarjev na kolodvoru po mestnem zastopu, narodnih društvih in občinstvu; ob 1/2 11. uri bo sv. maša v samostanski cerkvi, pri kateri bo pel pomnoženi pevski zbor „Dolenskega pevskega društva“. Na to bo zborovanje v „Narodnem domu“. Skupni obed bo pri Tučku, potem pohod deželne kmetijske šole na Grmu in konečno skupščinarjem na čast koncert pri Brunerji.

Gospodarske stvari.

Kako se ubranimo židov?

(Konec.)

Končno se nam je moč ubraniti židov z našim lastnim delovanjem v onih strokah, za ktere se žid v prvi vrsti zanima in s kterimi strokami začne svoj pogubljivi delokrog — to je: obrtnija in kupčija.

menjkujejo, je on v žalost vtopljen; milo zdihuje, britko ihti, skesano se joče: „Kaj je meni tega treba! O, kako bi jaz lahko srečno živel!“ Spominjal se je zlatih mladostnih dni, ko je še rad molil na strani svoje predobre matere, ko se je veselil nedolžno po domačih travnikih, ko je še bil strah božji v njegovem sreju.

In še dalje je svojo vest izpraševal, kaj je bilo potem?

Stopi v mladeniška leta. Angelj miru zgine iz njegovega srca, ker se je zavedal, da je sin bogatega očeta, poprime se ga napuh. Povsod je bil spoštovan, vsak je silil k njemu, le o mladem Tomažu se je govorilo po okolici. Njegova otročja pobožnost je pešala, dokler ni popolnoma vsahnila. In sicer tako vsahnila, da je vsahnilo z njo vred celo njegovo versko prepričanje — samo „veselimo se!“ to je bil njegov malik, katterega je častil.

Oče vmrje! Celo posestvo s premoženjem pripade Tomažu. Oženi se! — —

Smrt drage ranjke in ljubega edinorojenčka

Kjer gre pridobiti kako razpalo obrt, podobno oni v Dvoru, takoj je žid pri rokah; na pol zastonj kupi dostikrat lastine, ki so po svoji pravi veljavi vredne tisočkrat več in tako si skuje v kratkem ogromen dobiček, kajti kakor smo že v početku dejali, židu se posreči dandanes vse, ker je cela obrt vže v židovskih rokah in ker žid žida ne zapusti, kakor se žalibog godi med nami kristjani.

Dosedaj goji se med nami še v enomer neka neumljiva popustljivost gledé obrta, ki se utegne zelo maščevati med nami, ako ne bode skoro drugače. Mi bi pač kar najraje, da bi se storilo vse samo ob sebi, brez vsacega truda, in denarnih žrtev se silno bojimo. Zakaj neki? Ker smo preleni, da bi preudarili, kje tiči prava korist in bi jo z lučjo treznega razuma poiskali. Pač pa smo v zavidanji in škodoželjnosti pravi mojstri. Ako se komu med nami posreči, ustanoviti si malo obrt, o kateri ima, recimo svoj bore kruh, takoj smo pripravljeni, mu iztrgati ta kruh od ust; s slabim sumničanjem grdimo njegovo namero in mu z obrekovanjem škodujemo, ako le mogoče in če gre vse po sreči, sezamo mu tudi v področje potem, ako vidimo, da gre njemu po volji, a nam samim prej ni prišlo na um, se lotiti koristne naprave, lotimo se je stoprav, ako je že bližnjemu v kvar in škodo. To so lastnosti, ki nas smešijo pred celim svetom, a nam samim so le v pogubo.

To so žalibog med Slovenci razmere. Daleč smo že zašli po svoji nepremišljenosti, brezskrbnosti, lenobi, prepirljivosti in medsebojni nezaupljivosti. Neznanemu tujcu dvomljive vrednosti, ako zine le par medenih, slepilnih besed, marsikdo raje veruje in zaupa, nego poštenemu svojemu

je trgala njegovo srce, toda ni vpognila njegovega napuha. Da še gorji je postal. In ta strast je sedaj v njegovih najlepših letih dozorela — skopala mu jamo, sramoto — pogube.

Ko je to vse premislil, spoznal je sam sebe, videl, da je sam vzrok svoje nesreče. V srcu se mu je nekaj omehčalo, pekoča vest mu stiska solze žalosti iz oči. On joka — zdihuje.

Tej žalosti je dal duška zlasti ob nedeljah, ko je bil po tolikem, tolikem času zopet enkrat — seveda zdaj v drugačnem stanju — s kaznjenci pri sveti maši. Molil je z njimi na glas sveti rožni venec. Tu se je topilo njegovo srce v pobožni molitvi, kot nekda v otročji dobi. Molil je in vselej, ko je šel od službe božje, čutil se je ne malo potolaženega, mirnega. O koliko bi sedaj rad dal, ko bi bil na svojem domu, kako bi vse drugače začel. „Moli in delaj!“ rekli so mu ranjki oče na smrtni postelji, — „moli in delaj“ in boš srečen.

sosedu. In tako se vsiljuje žid med nas, ko niti ne slutimo in ne mislimo na to.

V slogi je moč! nam mora biti geslo. Krščanska ljubezen, krščansko bratoljubje in nesebična požrtvovalnost nas morajo združiti. V tej složni zvezi moramo delovati vsi za enega, eden za vse. Stalna zveza je mogoča le na pravi krščanski podlagi. Dokler bodo načela krščanska vladala med nami, ni se nam bati židovske nadvlade, ker krščanstvo in židovstvo sta si sovražna kakor dan in noč. Čim bolj pa bodo ona edino prava načela izginjevala, tem bolj se nas bo pollaševal tuj duh, tembolj bo pešalo tudi naše gmotno stanje, tembolj nas bo nadvladal židovski kapital. Torej pazimo! Kl . . . r.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Nasilstvo, s katerim zatirajo Mažarji vse tuje narodnosti, ki med njimi stanujejo, vzbuja nemažarske duhove k odločnemu odporu. Rumuni, Slovaki in Srbi, ki prebivajo na Mažarskem, bodo imeli bojda v kratkem zborovanje in posvetovanje v ta namen na Dunaju. Ako jim oblastvo prepreči očitni zbor, pa se snidejo tajno v posvèt. Bog daj srečo temu prizadevanju! — Neki mažarski minister je te dni hodil med Rumuni okoli, da bi si pridobil njih prijaznost. To je v resnici prava mažarska podlost! A nikjer ga niso z veseljem sprejeli. Vse je bilo hladno proti njemu. To ga je tako razkačilo, da sedaj pri vsaki priložnosti povdarja, kako se morajo mažarske revolucionarne misli razširiti do najzadnje kočice v kraljestvu, da potujčijo vse tuje narodnosti. Vsaka sila do vremena!

„Moli in delaj“, gibale so vele ustnice umirajoče matere. Toda on je prvo pozabil, le na drugo se je obesil. To je bila njegova nesreča, poguba. O — — jaz grešnik, brezbožnež — to je zopet privrelo s silno žalostjo iz njegovih orjaških prs po toliko, toliko letih! — Da, revež si Tomaž.

Toda včasih se ga zopet polotè vsa druga čutstva. In ob takih trenutkih je sedel na leseni klopi, v rokah je držal vročo glavo in jeza, ta grda njegova strast, se je drvila po njegovem srcu, da je začel buhati — grde kletve po stari navadi. Toda to je bilo le včasih, le včasih ga je ta hudi duh napadel, sicer je bil Tomaž popolnoma skesan, — človek, ki je obžaloval svojo nesrečo, ter pri Bogu sklenil poboljšanje.

Slednjič je udarila zanj ura rešitve. Dosedel je svojo kazen. O kako ste se mu koleno tresli, ko je stopil po tolikih letih iz ječe na prosto. Mèl si je oči, kajti zunanja svetloba in čisti zrak

Komaj je mažarska gosposka zbornica sprejela predlog o civilnem zakonu, že tudi na **Hrvaškem** delajo na to, da se vpelje tudi tam tak zakon. Zlasti ban, ki je hud liberalec, deluje na to. Kakor pravijo, sta se ban in ministerski predsednik Wekerle precej sprla. Sicer skuša vlada ta razpor utajiti; a kakor vse kaže, ban najbrže ne bo več dolgo med Hrvati. — Nadškofa Posiloviča so ysi Hrvatje z naudušenjem sprejeli, ker on je res mož po volji božji: izvrsten duhovnik in tudi odločen Hrvat. Škof Strossmajer ga je vpeljal v škofijo.

Na **Koroškem** je praznih več poslanskih mest. V kratkem bodo volitve. Kandidatov je mnogo, a nobeden nima posebne veljave. Katoliška stranka, ki se je še le v najnovjšem času jela gibati, nima še toliko moči, da bi upala se nastopiti s svojim možem.

Na **Štajerskem** se sedaj skoro vsa politika suče okoli celjske nižje gimnazije, ki je bila doslej popolno nemška, sedaj pa, kakor Slovenci trdno upajo, dobi slovenske vsoporedne razrede. Nemci in nemškutarji pa zaradi tega delajo tak hrup po zborih in časnikih, kakor bi se s tem vsem Nemcem zadal smrtni udarec. Vidi se, da ti ljudje nimajo pojma, kaj je pravica.

Kaj je novega po širokem svetu?

Na **Francoskem** so te dni skovali novo protihistorično postavo. Mnogi socialisti in drugi uporniki so se jej hudo ustavljali, a vendar je obveljala. Prvi po tej strogi postavi bo sojen morilec Caserio, ki je zaklal Carnota.

V **Italiji** vlada noče potrditi 32 škofov. Nekatere škofije so zaradi tega že par let brez škofa.

sta ga bila kakor omamila. Bil je prost. Toda sedaj ga ne veseli tudi prostost ne.

Kam pa naj gre? Kje ima domovanje, kje svojo streho?

Počasnih korakov stopa po prašni cesti proti svojemu nekdanjemu domu. Radovednost ga žene, vendar bi rad videl, kaj je na onem kraju sedaj, od koder ga je žid pognal. Domu, domu! kliče mu njegovo glasno vtripajoče srce. — Pospešil je svoje korake. Pride vrh hriba, oh, že gleda znane kraje, vidi od daleč svoj trud, delo, setev; kjer se pa zdaj oboli žid baha, kakor jež proti lisici. Prihajal je bližje. Videl je znane obraze svojih sosedov. Kaj bodo rekli? misli Tomaž, in silno ga je sram. Čuti se globoko ponižanega, vsa kri mu vdarja v glavo. Eni so se ga izogibali, ali se delali, kakor bi ga ne videli, drugi so ga malomarno pogledovali, tretji so mu celo „dobro došel“ želeli, pa v takem glasu, da bi se Tomaž raje v zemljo pogreznil, kot tako za-

Ako se vlada kmalu ne uda, zasedli bodo škofje svoje sedeže brez vladnega dovoljenja

Med **Kino** in **Japanom** je vojska zaradi Koreje, katero hočeta imeti obe te dve cesarstvi.

V **severni Ameriki** še vedno trajajo štrajki. V takih burnih časih ni mogoče mirno delati, še manj pa srečno in zadovoljno živeti.

Piše se nam:

Štanga, 26. julija. — V teku zadnjih let se je znotrajno lice naše cerkve vsled novih iz marmorja izdelanih altarjev in prižnice, lepih slik na oboku, novega pisanega tlaku i t. d. popolnoma predrugačilo. Da bi pa v najna stran preveč ne zastajala za znotranjo, pričelo se je že v zgodnji pomladi novo delo, katero se je srečno dovršilo 12. julija. Cerkev je dobila novo, pravilno pročelje; s tem ste dobile tudi stranski kapelici pravilno in lepo zvezo s cerkvijo. Delo je izvršil gospod J. Hočevnar iz Hrušice. Razun tega se je povikšal zvonik za nekaj metrov in na novo pokril z bakrom, to delo je prevzel g. Belec iz Št. Vida nad Ljubljano. Oba mojstra sta vredna pohvale in priporočila. Sedaj je naša cerkev zares krasna, znotraj in zunaj prenovljena po tolikem naporu za lepoto svetišča neutrudno delajočega gospoda župnika. Vse te dragocene naprave so se zvršile največ z darovi romarjev in drugih dobrotnikov, katerim naj obilno poplača nebo.

Torek 10. julija bil je za našo duhovnijo vesel dan. Uže prejšnji večer pripeljali so se k nam premilostni knezoškof od sv. Križa. V Poljanah, koder so se vozili, stalo je več mlajev, in primerni napisi bili so na deskah. Pred vsem je bil prostor pred cerkvijo krasno ozaljšan; štirje visoki mlaji, izvzemši veliko število manjših, pomenljivemu dnevu primerni napisi, venci in zastave, z vsem tem je duhovnija, kolikor je bilo mogoče, počastila prihod prevzvišenega pastirja. Pozdravljeni od g. župnika podali so se v razsvitljeno cerkev, kjer je bil blagoslov s sv. Rešnjim Telesom. Potem so ogledovali cerkvene naprave in se

ničevanje poslušal. Pa Tomaž je bil nekoliko že na to pripravljen, ali vsaj slovesnega sprejema se nadjal ni. Nobenega ni dobil, da bi čutil ž njim in ga tolažil. Kam če iti?

Imel je srce, katero je res ljubil, dokler je še v zdravem telesu bilo; in to si gre poiskat na pokopališče — k svojej ranjki, da ga tolaži, ali vsaj, da ga posluša.

Kmalu najde počivališče svoje ranjke. Poklekne k grobu — milo ječi. V žalosti zadremlje. V sanjah se mu zdi, kot bi ga njegova draga res čula, kajti tolaži ga. Vidi jo pred seboj: prijazno ga gleda, govori mu tolažljive besede, čuje opominjajoči glas: Vse bo drugače . . . ali . . . Boga . . . ne pozabi . . . Moli . . . Tvoja nesreča . . . ker Boga nisi . . . — Jaz molim . . . in tvoj nedolžni . . . za te. Bodi . . . Moli . . . delaj . . . ! — Iz spanja ga prebudi koraki. Čuti roko na svoji glavi. Bil je osivel starček, častitljiv gospod župnik.

sami izjavili, da se niso zvršile velike, ampak primeroma velikanske reči. Prihodnji dan so posvetili stranska altarja, ki sta izdelana pred štirimi leti. Po sv. maši so birmovali 72 domačih birmancev in na posled opravili molitve za mrtve. Po dokončanem opravilu pridrvila se je naenkrat silna nevihta, ki pa je v veselje vseh kmalu prenehala. Proti večeru so odhajali premilostni knezoškof v Zagorje, zapustivši hvaležne in udane duhovnjane sv. Antona.

Radelca. — Vinska trta je že v drugem rastu in na novih poganjkih so tudi še v drugo napikane zagnjide po listih; te odtrgavam in tako zalego morim. Take trtne uši (Schildlaus) objedajo brajde tudi pri Ljubljani, ter izsésajo sok iz korenin, da trta opeša in se posuši.

Iz skušnje svetujem trtorejcem, da naj po vrtnarsko vsaki bolni list odtrgajo. Pomagajmo trti k moči, da se lažje obrani boleznim. — ž—

Iz Borovnice, dné 27. julija. (Raznoterosti). — Večinoma so ljudje tu pri nas pospravili seno s travnikov domov. Kar se tiče tega, smemo biti letos posebno zadovoljni. Sena smo letos več nakosili kakor lansko leto. Zaradi tega pa je že sedaj cena živini primeroma visoka.

Z žitom se pa ne moremo nič kaj pohvaliti. Nekako srednja letina bode letos z njim. Krompir se tudi ne bode nič kaj sponesel; koroza pa še precej lepo kaže. Sadno drevje je bilo s cvetjem kar obsuto; žal, da je bilo ob tem času preveč deževja, katero je večinoma vse cvetje uničilo; pa hvala Bogu, vkljub temu pa bode vendar nekaj jabolk in hrušek; češpelj pa ne bode prav nič.

Zelo hitro se vzdiguje od tal, novo poštno poslopje, katero se gradi tu v Borovnici. Sedanja pošta je precej oddaljena od vasi, in zato se je ukrenilo, da se na pravi pošta na bolj pripravnem kraju, na trgu tik cerkve. Poslopje sicer ne bode obširno, pač pa praktično izdelano.

Otročja bolezen „škrlatica“, katera je zelo dolgo razsajala, je malo pojenjala. Bog daj, da bi našo faro popolnoma zapustila! D.

Iz Kamnika. (Nesreča v smodnišnici.) Par minut zunaj mesta, tik predmestja Grabna, stoji ob-

širna c. kr. tovarna za smodnik, ki je mesto v nekaterih letih že štirikrat spravila v veliko nevarnost. Leta 1885 in 1886 sta se razleteli dve poslopji za smodnik, zaradi česar je nastal strahovit pok, ki se je slišal daleč po okolici in je strl po mestu tudi več oken. 11. maja 1887 se je unel en del tovarne. Bila je velika nevarnost, da bi se unelo več centov žvepla. Ko bi se to zgodilo, bila bi po okolici vsa živa bitja po žveplenem vzduhu uničena in rastlinstvo pokončano. Vsi stanovalci so tedaj vse vprek bežali iz mesta. Tedaj se je zatrjevalo, da poslej se bo tako pazilo, da se ne zgodi nobena nevarnost več. A že 19. septembra 1889 je velikansko kolo nekega delavca raztrgalo na drobne kosce. — Letos 18. julija pa se je zopet zgodila velika nesreča. Popoludne ob polu treh je naenkrat strahovit pok spravil vse ljudi po konci. Vsi so vedeli kaj to pomeni. Bežali so ven iz hiš na prosto, da jih presilen potres ne podsuje v hišah. Razletelo se je zopet neko smodniško poslopje. Nekega moža je ubilo in mu odtrgalo glavo, roke in noge. Ognja gasiti ni smel nikdo, ker bila je skrajna nevarnost, da se uname več centov smodnika, ki je bil blizu tam. Na povelje predstojništva so vsi ljudje bežali proč iz tovarne in iz mesta. Vse je strahom pričakovalo, kaj bo. Nekaj šip blizu tovarne je popokalo. Ko bi se pa unel smodnik, bil bi danes ves Kamnik in cela okolica grozna razvalina. Hvala Bogu, da se je ogenj omejil in da ni še kaj hujšega postalo! Še le na večer so se ljudje pomirili in se vračali v svoje domove. Enkrat bi se moralo vendar-le poskrbeti, da se ta velika nevarnost, v kateri je Kamniško mesto, odvrne. Letos nimamo toliko letovičarjev, ki se zdravijo po Kneippovi metodi, kakor jih je bilo doslej. Vzrok je največ to, da dotični zdravnik preveč računi; nekoliko pa se tuji tudi smodnišnice boje.

Domače vesti.

(Žalost v cesarski rodovini.) V nedeljo 29. julija je jezdil nadvojvoda Viljem na sprehod proti Weikersdorfu pri Dunaju. Zaradi električne železnice se mu je splašil konj, ki je visokega gospoda vrgel raz sebe. Nadvojvoda je padel na kamenje s

„Teško te boli bridka zguba; kaj ne, dragi moj!“

„Oh! kaj zguba. Odkritosrčen bom gospod župnik. Živi ne marajo za me, pehajo me od sebe z zaničevanjem, obrnil sem se torej do mrtvih, da dobim tolažbo. — Hudo, bridko! In kam sedaj! — Moli in delaj, so mi rekli moja ranjka mati. Hočem še enkrat poskusiti, delal bom in prosim gospod župnik odpuščenja za samo pohujšanje, tudi molil bom! Vidim, da brez Boga storjeno, gotovo zgubljeno. Nadalje razgovarjaje se o tem in onem, šla sta proti župnišču. Ljudje so gledali čudno prikazen s silnim zanimanjem. Tomaž — pa z gospodom župnikom! Čudeži se gode! In vaškim klepetuljam je jezik zaostal; stikale so radovedno svoje glave ter opazovale čudno dvojico.

Tomaž sede na stol. Gospod župnik ga tolaži, osrčuje, mu daje pogum, naj na svojo roko zopet prične.

„Ne bo šlo! Kje hočem vzeti!“ — „Dragi

moj! pri meni. Oni denar, ki si ga nekdam zavrgel, ko sem ti ga ponujal, ti je še na razpolago, ako le hočeš.

„Gospod župnik, meni ne posojajte! Jaz tega nisem vreden“.

„Dragi moj, jaz ti vidim v srce, da je sedaj vse drugače tam, ne govori o starih slabostih, varuj se le novih. Začni z Bogom! Zato ti pravim: Tu imaš denar, kadar boš imel, boš pa povrnil“.

Ko je šel Tomaž z denarjem iz župnišča, ni vedel, kaj bi začel. Kam ga naj dá? zidati začeti? Bo težavno! Nakupiti kaj? Je vse v okolici posedeno in še to trhlo in piškavo. — Ha — zmisli si, zdaj za ta čas nekaj — v loterijo. tam bomo morebiti po sreči kaj dobili, da bo vredno. Vendar ne. Brez župnika ne storim tega. — Gre vprašat. In dobro, da je šel — sedaj so se mu popolnoma odprle oči — pošteno hočem — moliti — pošteno delati.

(Konec sledi.)

tako silo, da je obležal v nezavesti. Prenesli so ga v neko gostilno in potem v njegovo ondotno vilo, kjer se je čez nekaj časa predramil. Prevideli so ga s sv. zakramenti, ker zdravniki so rekli, da je življenje v nevarnosti. Zvečer ob 6. uri je že umrl.

(Imenovanja.) Presvitli cesar je drž. pravdnika namestnikoma gg. Škerlju v Novem Mestu in dr. Ferjančiču v Ljubljani podelil naslov in značaj svetnika deželnega sodišča. Pravosodni minister je imenoval svetnikom deželnega sodišča okrajne sodnike gg.: Brica v Radovljici, Martinjaka v Logatcu, Struceljna v Žužemberku, Nabernika v Litiji Žužka v Postojni, Šuflaja v V. Laščah in Jenčiča v Zatičini.

(Kanonikom) v Novem Mestu je imenovan preč. gospod Matija Jeriha, nunski spovednik v Škofji Loki in častni papežev komornik.

(Vpokojen) je na lastno prošnjo ravnatelj kočevske nižje gimnazije g. Benedikt Knapp. — Vpokojen je tudi preč. gospod Mihael Bogolin, župnik na Ajdovcu.

(Karlovska cesta.) Notranje ministerstvo je za preložitve karlovske državne ceste od Poganic do Zajca izvolilo črto skozi Spodnjo Težkovodo in potem predružačilo prvotni načrt.

(Novomašnikov) imata ljubljanska in lavantinska škofija letos vsaka po 16. V Ljubljani so bili posvečeni 21. julija v Mariboru pa 25. julija. Nekako čudno je, da med ljubljanskimi šestnajstimi sta le dva Dolenjca in trije Notranjci; vsi drugi so Gorenjci.

(Letošnji občni zbor družbe sv. Cirila in Metoda) bo 7. avgusta v Novem Mestu.

(Skupni obed skupščinarjev) družbe sv. Cirila in Metoda bo 7. avgusta v Tučkovi gostilni po 1 gld. 20 kr. kuyert. Oglasila k skupnemu obedu naj se pošiljajo prvomestniku Janezu Kraju, tiskarju v Novem mestu in sicer najkasneje do 5. avgusta.

(Kmetijska podružnica v Novem Mestu) ima odborovo sejo v ponedeljek dne 6. avgusta t. l. Na dnevnem redu je poleg drugih zadev tudi prireditve prešičje razstave v Novem Mestu.

(Družba sv. Mohora) šteje letos 65.952 udov. To ogromno število presega že vse naše nade. Božji blagoslov je nad to družbo. Naj se le še širi in procvita slovenskemu narodu v blagor in čast!

(Volilni shod) je bil v nedeljo 29. julija popoldne v Trebnjem, na katerem so govorili poslanci gg. Papež, Povše in dr. Žitnik. Zbralo se je 500 ljudi skupaj. Zaradi pretesnega prostora poročali bomo obširneje o tem shodu še le v prihodnji številki.

(Komisijonar,) [postrežček, Dienstmann] se je nastanil v našem mestu. Imenuje se Nikolaj Kovač, doma iz Prečenske fare. Ima številko I. Dovoljenje ima od c. kr. okrajnega glavarstva. Priporoča se slavnemu občinstvu v postrežbo.

(† Vencelj Kindl,) krojač in posestnik v Novem mestu, je po daljšem bolehanju dne 25. julija 65 let star umrl. Bil je jako zaveden meščan, ki je ob svojem času v probudo narodnosti v našem mestu mnogo storil. Bil je obče priljubljen in spoštovan. Naj v miru počiva!

(Maturó) je delalo od 16.—18. julija v Novem Mestu 18 osmošolcev. Eden jo je dovršil z odliko, drugi so jo naredili vsi; le dva jo bota ponavljala čez dva meseca.

(Zlato svetinjo) dobila je ljubljanska pivovarna bratov Kosler na letošnji mejnarodni razstavi na Dunaju.

(Dolenjske toplice,) ki so vedno bile na najboljšem glasu zdravilne lastnosti, so letos prav dobro obiskane, in ni dvomiti, da bo to živahno gibanje trajalo do pozne jeseni, kajti zdaj z železnico se pride brez truda in velikih stroškov do tje. — Želeti je, da bi se tudi za Šmarješke Toplice kaj storilo in dostojneje priredile. Lepa lega tik hoste, izvrstna kopelj in dobra pitna voda, to vse bi bogate goste privabilo.

(Razstava prešičev v Novem Mestu.) Letošno jesen priredila bo c. kr. kmetijska družba Kranjska razstavo prešičev v Novem Mestu, katera bo prva svoje vrste na Kranjskem. Znano je, da je reja prešičev važna za gospodarske razmere na Dolenjskem in sploh Kranjskem. Vredna je tedaj vsestranske podpore, da se kolikor mogoče zboljša in postane bolj dobičkonosna kakor dosedaj. Z razstavo bo v prvi vrsti pokazati, koliko vspela smo Dolenjci dosedaj dosegli pri reji prešičev. Ob enem ima pa tudi pokazati, kako je reja prešičev sploh na Kranjskem napredovala. Zaradi tega bodo lahko razstavili prešiče tudi iz drugih delov Kranjske. — Že danes opozarjamo s temi vrsticami naše gospodarje na predstoječo razstavo in jih vabimo, da se je bodo mnogoštevilno udeležili z domačim prirejkom.

(Trte porezal) je za Andrèjevo hišo v Kandiji neznan hudobnež, in tako precejšnjo škodo napravil in domačim veselje s stvarjo skazil. Kdo se bo trudil z nasadi, cveticami, drevesci, če nič pri miru ne ostane. Take poredneže moral bi vsak ovaditi, kdor jih opazi.

(Ruski lan na Dolenjskem) se prav dobro sponaša, kakor nam kaže letošnji pridelek, kterega nam je na ogled poslal posestnik Murgel iz Dol. Vrha. Seme je dobil od naše c. kr. kmet. družbe. Želeti je da bi se sploh poskušalo v prihodnje s to vrsto lanu, ker nam gre domači lan tako rad po zlu vsled neugodnega zimskega vremena. Vposlani vzorec tu pridelanega ruskega lanu je več kot meter visok.

(Raki so se zopet zaredili) v potoku pri Pleterjah. — Pred petimi leti prinesel jih je J. P. 36 iz Bele Krajne in jih ves čas na miru pustil; letos se jih že prav mnogo nahaja in sicer 12 palcev — t. j. nad 22 centimetrov velikih. Nabrali so jih do sto. Varujejo pa še vedno samice, in le samce jemljejo.

(Mestna občina novomeška) je sklenila prositi vodstvo drž. železnic za direktno zvezo železniške proge Ljubljana-Novomesto in za vpeljavo tur- in retur-kart.

Prometa) na Dol. železnicah je bilo meseca junija *Btto* 49.701 gld. — Tarif za živino je ugoden, ter podrobneje pozneje priobčimo.

(Volilni shod) gosp. poslanca prof. Šukljeja bo v sredo 1. avgusta zvečer v Metliki, v četrtek 2. avgusta zvečer v Črnomlju. V Ribnici bo tak shod tekom meseca avgusta, v Novem Mestu pa začetek septembra.

(Grozna smrt.) 6. julija je nenadoma izginil iz Ljubljane vpokojeni vojaški župnik Janez Fajdiga. Nobeden ni vedel, kam je šel. 13. julija pa so potegnili njegovo truplo iz Ljubljane. Kakor se sodi, so gospoda najbrže isti večer kaki lopovi ubili, oropali in v vodo zagnali. Znano je bilo, da ima navado, ves denar seboj nositi. A pri njem so našli le tri krajcarje. Torej mu je bilo vse drugo vzeto. Bil je blaga duša. Naj v miru počiva!

(Ogenj.) 14. julija ob 1/22. popoldne ie začelo goret v Dolenji Težkivodi. Pogorela je Reškova hiša in jako lep kozolec. Isti dan ob 3. popoldne je

gorelo v trebelski fari poslopje Fr. Blažiča. Škode je na obeh krajih par tisoč goldinarjev.

Zopet požar!) V Mrzlati vasi, v fari Čatež ob Savi, je vpepelil 27. junija ogenj Janezu Oštirju, po domače Gršilu, vse poslopje razun hiše. Bilo je vse novo, le hiša je stara. Prvi plamen je zagledala Oštirjeva hči, v parni v slami. Slučajno so bili vsi doma, zato je bila pomoč hitra. Ko bi ne bil v bližini studenec, bila bi še druga poslopja pogorela. Pravijo, da je zažgal Oštirjev petletni deček. Ko je videl, da že mogočen plamen plapola izpod strehe, zbežal je iz strahu pred kaznijo — kar se je že mnogokrat primerilo — v prazen svinjak. Iskali so ga in iskali, a našli so ga še le po požaru — med pepelom. Siromaček, koliko je trpel! To trga potrto srce materino in očetovo! Pazite vendar na deco, ne pustite žveplenk po vseh kotih hranite jih v varnem kraju, da ne pride otrok do njih.

(Slovensko katoliško delavsko društvo) se je ustanovilo jako slovesno 22. julija v Ljubljani. Po slovesni sv. maši s pomenljivo, slovesnosti primerno pridigo je bil zbor v katoliškem rokodeljskem domu, kjer je bilo kakih 500 delavcev navzočih. Takoj na tem zboru se je vpisalo 350 delavcev v društvo, ki so na to izvolili odbor. Društvu namen je, delavce vzgajati, podučevati, zabavati in podpirati. Na leto plača vsak ud po 1 gld., ali pa 25 gld. enkrat za vselej. Mil gospod škof so društvo blagoslovili in mu darovali 100 gld. Naj raste in prosveta to velevažno, prepotrebno društvo v blagor slovenskega delavca!

(Društvo za krščansko umetnost) se je ustanovilo sv. Ane dan v Ljubljani. Izvolilo je 15 odbornikov. To društvo bo skrbelo, da se bo gojila med Slovenci prava umetnost, zlasti da se bo zidalo in popravljalo v umetniškem duhu.

(Ulični napisi v Ljubljani.) Ljubljanski mestni odbor je sklenil, da se na hiše nabijejo nove tablice z le slovenskimi napisi. Konservativna stranka se je temu uprla, in „Slovenec“ je pojasnil vzrok, zakaj ni le za jednojezične napise. To bi bilo nepravilno, ker v Ljubljani je nekaj drugih narodnosti, in tudi mnogo tujcev prihaja, ki večinoma ne znajo slovenski. Ako se v Ljubljani nabijejo le slovenske tablice, potem ni upanja, da bi druga pol-slovenska mesta, n. pr. Celje, Maribor, Celovec, Gorica, dobila vsaj dvojezične napise. Ako mi Slovenci obsojamo krivico Nemcev, ne smemo mi njim nasproti biti krivični. Večina meščanov ljubljanskih pa tudi sama ne želi le slovenskih napisov. Čudno in smešno je, da ravno tisti ljudje, ki imajo na svojih hišah le nemške napise in najraje nemški govore in svoje otroke pošiljajo celo v ljubljanske nemške šole, najbolj kriče, da so narodni in tirjajo le slovenske napise. Ravno ti ljudje, ki pravijo, da so radikalno narodni, pa so oddali dela v „Narodnem Domu“, ki se sedaj zida, večinoma le Nemcem v roke, čeprav so se jim tudi Slovenci ponujali. Kdo neki bi mogel verovati takim ljudem, da so res narodni? Naj rajši skrbe, da se slovenski otroci v Ljubljani ne bodo toliko potujčevali, kakor se doslej. V mestu imajo 4302 za šolo godna otroka. Izmed teh pa jih je obiskovalo nemške šole 931, slovenske pa 2564. Koliko slovenskih otrok se potujčuje v nemških šolah! Tu je narodnost v nevarnosti, ne pa na uličnih tablicah!

(Utonil) je minuli teden v Krški vasi vojak, korporal Kuhnovega polka, Janez Cerar, Štajerec iz Radgone. V Krški vasi so imeli odmor, preden so šli strelat v Krško, in kakih 40 trudnih vojakov

se je šlo kopat v Krko. Še le, ko se oblečejo, zapazijo, da je jedna obleka odveč. Hiteli so iskat utopljenca in ga potegnili po 20 minutah mrtvega, potolčenega iz vode. Bil je premožnih roditeljev, priden in pošten vojak.

(V Marijino Celje.) Maria-Zell, na gorenjem Štajarskem, pelje posebni vlak po tako znižani ceni, kot doslej še nikoli, v petek 10. avgusta 1894. Iz Ljubljane do poslednje postaje Neuberg je za III. razred plačati 8 gld. 80 kr., od tod je še nad 6 ur peš hoda v Marijino. Vožnja od postaje do Marijinega Celja pa velja 1 gld. 50 kr., in nazaj menda zopet toliko. Podrobnosti so razvidne na posebnih listih, kateri so na navadnih krajih prilepljeni.

(Mestna hranilnica v Novem Mestu) je prejela do 31. julija t. l. na 138 knjižic vlog 28322 gld. 57 kr. ter je izplačala vlog 191 gld. 69½ kr. 39 posojil pa 13160 gld. Naloženo ima v družih zavodih 13723 gld. 02 kr.

(Mestno kopališče) je pri sedajni silni vročini dobro obiskano, voda je 18—19° R. topla, tedaj je kopanje jako prijetno, dokler oni štirinogati gostje ne pridejo, ki nas povsod nadlegujejo, še celo pri kopanju. Koliko vstopnine neki plačajo?

(Za III. letno zasedanje porotnih obravnav v Novem mestu) katere se bodo pričele dne 6. avgusta, izžrebani so glavnim porotnikom naslednji gg.: Grahek Jakob, pos. v Črnomlju; Fuks Emanuel, jun., pos. v Metliki; Kunstek Anton, pos. v St. Vidu; Koračin Matija, pos. v Radni; Kljun Jožef, pos. v Ribnici; Žulič Anton, pos. v Zadovineku; Bohte Janez, pos. v Zastavi; Hrastnik Alojzij, pos. v Raki; Dermelj Alojzij, pos. v Boštajnu; Knez Franz, pos. v Ratečeh; Dolenshek Janez, jun., pos. v Sp. Lanknici; Jugovic Anton, pos. v Krškem; Plesec Martin, pos. v Radovici; Kogojšek, pos. v Bistrici; Krhin Franz, pos. v Dobah; Drobnič Jernej, pos. v Sodražici; Planinšek Janez, pos. v Vel. Loki; Zajec Jožef, pos. v Bistrici; Jutraš Franc, pos. v Metliki; Pirnat Stefan, pos. v Višnjigori; Zupančič Franc, pos. v St. Jurji; Zoran Anton, pos. v Toplicah; Stravs Anton, pos. v Kostanjevici; Hiella Jožef, pos. v Jelšeniku; Kolenc Martin, pos. v Mirni; Zorko Florijan, pos. v Družinski vasi; Pogorelec Valentin, pos. v Sodražici; Knez Jožef, pos. v Hrastovici; Fugina Peter, pos. v Čepļah; Gorišek Jožef, pos. v Mekinah; Lovšin Janez, pos. v Ribnici; Strumelj Janez, pos. v Uršnem selu; Tratar Anton, gostilničar v Malkovcu; Schmuck Janez, pos. v Ribniku; Schweiger Anton, trgovec v Črnomlju; Keržišnik Anton, pos. v Mokronogu. — Nadomestnim porotnikom izžrebani so naslednji gg.: Ilowski Ludwig, pos. v Novem mestu; Jelenc Franc, pos. v Bršlinu; Bučar Matija, pos. v Srebrnčah; Kastelic Franc, pos. v St. Joštu; Stemberger Franc, usnjar v Novem mestu; Zorc Janez Nep., hišni pos. in trgovec v Novem mestu; Derčar Anton, pos. v Selu; Gustin Adolf, hišni pos. in trgovec v Novem mestu; Kobe Janez, pos. v Stopičah.

(Krško in Krčani.) Tako je naslov jako lični knjigi, ki je izšla te dni v Celji. Spisal jo je raynatelj Ivan Lapajne. Posvečena je veliki dobrotnici krškega mesta gospej Hočevarjevi. Opisano je mesto v zgodovinskem in prirodopisnem pogledu, ter životopisi nekaterih slavni mož, ki so kedaj v Krškem prebivali. Tudi več jako lepih slik krasi knjigo. Cena ji je 1 gld.

Za kapelico Božjega groba so darovali:

Gosp. Jelenc iz Bršljina 1 gld., Neimenovana iz Čateža 20 gld., g. Marija Sterbenk iz Novega Mesta 1 gld., g. Fr. Kastelic stareji 1 gld., g. Brulc iz Kandije 1 gld., g. Fr. Avsec, kaplan v Trebnjem prvi obrok 2 gld., dekle iz Šmihela 1 gld., gospa Hladnik iz Novega Mesta 5 gld., g. Jos. Bergmann, lekar, 5 gld., gospa Ana Schantel iz Ljubljane 2 gld.

Loterijske številke.

Gradec 14. julija	27	74	14	13	63
Trst 21. "	37	31	27	67	35
Gradec 28. "	35	89	11	84	2

Št. 13000.

Razglas.

Vsled postave z dne 28. marcija 1892, drž. zak. št. 61, se tistim posestnikom, katerih vinogradi so od trtne uši uničeni, ter se hočejo z ameriškimi trtami zopet obnoviti, in katerih gospodarji so zaradi trtne uši v začasno stisko prišli, dovoljuje brezobresten predujem v denarjih iz državnega in deželnega zaklada.

To se daje vsled ukaza visoke c. kr. deželne vlade z dné 11. julija 1894, št. 9124 s tem pristavkom na znanje, da se morajo dotične prošnje, katere so z prilogami vred koleka proste, najkasneje do

15. septembra 1894 l.

pri tem c. kr. okrajnem glavarstvu vložiti, ker se na po tem obroku vložene prošnje za delavno dobo 1895. leta ne bi moglo več ozir jemati.

Tiskovine za dotične prošnje in delalne načrte dobijo brezplačno v odpravnistvu c. kr. okrajnega glavarstva.

C. kr. okrajno glavarstvo v Krškem
dne 14. julija 1894.

Mlin na prodaj

v Vrhpolji št. 2, pri Št. Jerneji, na 4 tečaje, zraven njega je tudi vrt in travnik. — Več pove lastnik Jože Cvelhar, v Dol. Stari vasi. (146—1)

Hišaod nekdanj **gostilna**

z velikim hlevom, obzidanim dvoriščem in vrtom v Črnomlju je na prodaj.

Pogoji ugodni.

Več pové Fr. Guštin, trgovec v Metliki. (149)

Kovaški učenec, 148—1

kteri je primerno trdnega zdravja in lepega vedenja, se takoj sprejme v poduk; po okolnosti bi se mu tudi obleka preskrbljevala.

Božič, Novo mesto.

V najem se da takoj

Mlin
v Metliki,

s 6imi tečaji, 6imi stopami, travnikom in njivo.

Več se zve pri Furlanu.

(144—1)

Otvoritev urarskega posla!

Spodaj podpisani dovoli si naznaniti, da je v Žužemperku hiš. št. 2 otvoril urarsko delalnico in prodajalnico. Koji je že 12. let pri tem poklicu deloval, prisvojil si je toliko, da bode v vsakem oziru P. n. občinstvu postregel, naj si bode v cenah kakor tudi v postrežbi. Vsa, kakor tudi najtežavnejša dela v to svrhu spadajoča, izdelovala se bodo v lastni delalnici izvrstno in solidno, za katera jamčilo se bode celo leto.

Potem priporoča svojo zalogo Dunajskih, Črnogozdskih in Škotskih stenskih ur, kakor tudi kuhinjskih in pisarniških ur, izvrstne Amerikanske budilnice. Svi carskih, „System Glashütte“ in srebrnih Tulla-žepnih ur za gospe in dame, kakor tudi srebrne verižice.

Priporoča se najtoplejše sl. občinstvu

Franz Balleg,

(139—2)

urar v Žužemperku.

Stanovanje.

V Novem Mestu na stari pošti je lepo stanovanje, obstoječe iz treh sob, kuhinje itd. Odda se lahko 1. oktobra. (144—2)

Velika množina O v s a in veliko prav dobrega vina je ceno na prodaj na Bajnofu pri Novem mestu.

(145—2)

Naznanilo!

V kleti deželne kmetijske šole na Grmu, je na prodaj več belega, rudečega ter črnega eno- in dvoletnega vina lastnega pridelka.

Vodstvo na Grmu dné 13. julija 1894.

F. P. Vidic & Comp.

v Ljubljani, Slonove ulice,

priporočajo po najnižji ceni

Zarezane strešnike (Falzziegel), pripoznano najboljše kakovosti.

Lončene peči v vseh barvah in oblikah, Chamotne in portland-cementne plošče za tlak,
Cevi iz kamenine za vodovode in stranišča, Asfaltni in terrazzo-tlak,
Nasadi za dimnike iz kamenine, Carbolineum,
Cevi odvodnice (drainage), Strešni lepilni papir,
Romanski in portlandski cement, Neizgorljive opeke, ploče in moka,
isto tako vsi v stavbinsko stroko spadajoči predmeti. Stavbinski okraski.

(123—4)

Otvorjenje nove prodajalnice!

Sampanjec od znane graške tvrdke bratov Kleinoscheg!

ADOLF PAUSER mlajši

uljudno naznanja slavnemu občinstvu mesta in okolice, da je v **Novem Mestu** na **Glavnem Trgu** v nekdanji **Marinovi hiši** otvoril

prodajalnico s špecerijskim blagom.

Obljubuje, da se bode trudil častitim kupovalcem z hitro postrežbo, dobrim in svežim blagom, kakor tudi z nizko ceno postreči. (150-1)

Cement za zidanje in za vodnjake!

Otvorjenje nove prodajalnice!

Otvorjenje nove prodajalnice!

Razna pristna vina v butelkah!

Raznovrstno špecerijsko blago!

Otvorjenje nove prodajalnice!

Učenec

(143-2)

se takoj sprejme v mojo špecerijsko in železninsko prodajalnico.

Franc Gustin,
v Metliki.

Nov mlin

na prodaj pri **Gracarjevem** turnu, izvrstno delan, na eno kolo, 4 tečaje. Notri eno kolo leseno, eno železno.

Več se zve pri **Anton Gornik**, v Zapužah pošta Št. Jernej. (124-3)

Hiša na prodaj!

je v **Kandiji** pri **Novem Mestu**, obsega dve prostorni sobi in vse gospodarske prostore; vse v dobrem stanu. Poleg hiše je mali vrt in njiva za osem merikov posetve. Več se izve ravno tam.

Terezija Staniše,
Kandija št. 34.

(140-2)

Učenec

141-2

za trgovino z mešanim blagom vzprejme se takoj.

Več pove **Ivan Razboršek**, Šmartno pri Litiji.

Pivovarna brato v Koslerjev

v Ljubljani

priporoča svojo priznano izborno in najbolje vležano pivo katero je bilo pri mejnarodni razstavi živil na Dunaju 1894

z zlato svetinjo

odlikovano; kakor vležano mareno in izvozno pivo in pivo v steklenicah

(131-3)

z zagotovilom

točne in najsolidneje postrežbe.